

Турок М.М., студентка,
Штаєр М. М., студентка,
 Науковий керівник: к.е.н., ст. викладач кафедри
 обліку і оподаткування та маркетингу **Голубка Я.В.**,
 Мукачівський державний університет

ОБЛІК ЗАПАСІВ ЗА МСФЗ

Загальні підходи до обліку запасів та вимоги щодо розкриття інформації у фінансовій звітності наведено у МСБО 2 «Запаси».

Метою цього Стандарту є визначення підходу до обліку запасів. Головним питанням обліку запасів є визначення суми собівартості, яка повинна визнаватися як актив та переноситися на майбутні періоди до моменту визнання відповідних доходів. Стандарт надає рекомендації щодо визначення собівартості та подальшого визнання витрат, включаючи будь-яке часткове списання до чистої вартості реалізації. Він також надає рекомендації щодо формул собівартості, що застосовуються для визначення собівартості запасів [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями обліку запасів займалися низка вчених-науковців, зокрема: Ф.Ф. Бутинець, М.П. Войнаренко, Є.К. Ковальчук М.В. Кужельний, Т.Г. Китайчук, Н.А. Пономарьова, В.В. Сопко та інші.

У стандарті наведено визначення, **запаси** – це активи, які; утримуються для продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва продукції (послуг) із метою продажу; утримуються у формі сировини, та інших матеріалів, призначених для споживання у виробничому процесі (у процесі надання послуг) [3, с. 82].

МСБО 2 «Запаси» застосовується до всіх запасів, за винятком:

- не завершених робіт за будівельними контрактами;
- фінансових інструментів;
- біологічних активів.

МСБО 2 «Запаси» також не застосовуються до оцінки запасів, що утримуються:

- виробниками продукції сільського та лісового господарства після збору врожаю, корисних копалин та мінеральних продуктів, якщо вони оцінюються за чистою вартістю реалізації згідно з усталеною практикою в цих галузях. Якщо такі запаси оцінюються за чистою вартістю реалізації, зміни цієї вартості визнаються у прибутку або збитку в періоді зміни;
- брокерами товарної біржі, які оцінюють свої запаси за справедливою вартістю мінус витрати на продаж. Коли такі запаси оцінюються за справедливою вартістю мінус витрати на продаж, зміни справедливої вартості мінус витрати на продаж визнають у прибутку або збитку в період зміни. [2, с 126]

Первісною оцінкою придбаних або вироблених запасів є їх собівартість, яка включає:

- витрати на придбання;
- витрати на переробку;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з запасами.

Облік руху запасів залежить від системи обліку, що застосовуються підприємством, а саме:

- 1) періодичного обліку;
- 2) постійного обліку.

Відповідно до методу періодичного обліку детальний облік матеріальних запасів протягом року не ведеться. Для обліку придбаних матеріалів або товарів застосовують рахунок «Закупки» [3, с 83].

При системі постійного обліку запасів їх надходження та видаток відображають протягом звітнього періоду на відповідних рахунках запасів. Собівартість продажу в цьому випадку визначають як добуток кількості реалізованих запасів і собівартості одиниці цих запасів [2, с 130].

Не залежно від системи обліку запасів на практиці виникають проблеми щодо оцінки запасів при їх вибутті, оскільки собівартість їх надходження в різних періодах є різною. При відпуску у виробництво, продажу та іншому вибутті оцінка запасів здійснюється за одним із наступних методів:

- Метод конкретної ідентифікації;
- Метод ФІФО;
- Метод середньозваженої собівартості запасів;
- Метод стандартів (нормативних) витрат;
- Метод роздрібних цін.

Згідно з МСБО 2, запаси слід наводити в балансі за найменшою з двох оцінок: собівартістю, або чистою вартістю реалізації.

Собівартість запасів повинна включати всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан.[1]

Витрати на придбання запасів складаються з ціни придбання, ввізного мита та інших податків (окрім тих, що згодом відшкодовуються суб'єктові господарювання податковими органами), а також з витрат на транспортування, навантаження і розвантаження та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням готової продукції, матеріалів та послуг. Торговельні знижки, інші знижки та інші подібні їм статті вираховуються при визначенні витрат на придбання.

Чиста вартість реалізації дорівнює розрахунковій ціні продажу запасів за умов звичайної діяльності за мінусом витрат на завершення їх виробництва та збут.

Коли запаси реалізовані, їхня балансова вартість повинна визнаватися витратами періоду, в якому визнається відповідний дохід. Сума будь-якого часткового списання запасів до їх чистої вартості реалізації та всі витрати запасів повинні визнаватися витратами періоду, в якому відбувається часткове списання або збиток. Сума будь-якого сторнування будь-якого часткового списання запасів, що виникає в результаті збільшення чистої вартості реалізації, повинна визнаватися як зменшення суми запасів, визнаної як витрати в періоді, в якому відбулося сторнування.

Отже, запаси відіграють важливе значення у господарській діяльності виробничих підприємств або підприємств із значним залишком запасів(торгівельні, сільськогосподарські і т.д.). Вони є важливою складовою частиною виробничого капіталу. Запаси, як правило, є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства, вони займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності: при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та при висвітленні інформації про його фінансовий стан запаси відносяться до складу оборотних активів, тому що можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу.

Література:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_021
2. М.П. Войнаренко, Н.А. Пономарьова, О.В. Замазій Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
3. З.В. Задорожний, В.М. Панасюк, Є.К. Ковальчук, Л.Я. Бобрівець Облік і звітність за міжнародними стандартами: Навчальний посібник .- Тернопіль: Видавництво «Крок», 2012. – 551 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>